

«Για να χρηματοδοτηθείτε, θα πρέπει να αξιολογηθείτε»

Τεστ αξιολόγησης ανά πενταετία για τους καθηγητές από ξένους κριτές και ποινολόγιο για τους «μετεξεταστέους». Προγραμματικές συμφωνίες Πολιτείας - ΑΕΙ για τη χρηματοδότησή τους. Ειδικό «μπόνους» με βάση τη συμπλήρωση συγκεκριμένων κριτηρίων

25/6/2011 4:00:03 μμ

Χαρά Καλημέρη

Ριζικές ανατροπές στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης φέρνει το νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας πανεπιστημίων και ΤΕΙ. Το νομοσχέδιο του υπουργείου Παιδείας, το οποίο βρίσκεται στην τελική φάση της επεξεργασίας του και αναμένεται να παρουσιαστεί αμέσως μετά τη ψήφιση από τη Βουλή του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος, περιλαμβάνει διατάξεις «φωτιά» που αφορούν από το μοντέλο λειτουργίας, διοίκησης και χρηματοδότησης του πανεπιστημίων και ΤΕΙ μέχρι και το σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. «Εάν δεν ληφθούν άμεσα ριζοσπαστικά μέτρα, τότε θα σημάνει το τέλος του δημόσιου πανεπιστημίου» τονίζουν πηγές του υπουργείου Παιδείας.

Τα... λιμνάζοντα νερά στο χώρο των πανεπιστημίων αναμένεται να ταραξουν οι διαδικασίες της αξιολόγησης, η οποία πλέον θα αποτελεί θεσμική υποχρέωση κάθε ιδρύματος, θα γίνεται από εξωτερικούς κριτές και τα αποτελέσματά της θα συνδέονται με τη χρηματοδότηση. Σύμφωνα με πληροφορίες, τα πανεπιστήμια που θα συγκεντρώνουν υψηλές επιδόσεις σε συγκεκριμένους δείκτες -όπως η αναλογία φοιτητών πτυχιούχων, ο μέσος χρόνος αποφοίτησης, αλλά και η απορρόφηση πτυχιούχων στην αγορά εργασίας- θα παίρνουν «μπόνους», το οποίο θα αντιστοιχεί έως στο 5% του συνόλου της χρηματοδότησής τους.

Από το «τεστ» της αξιολόγησης θα περνούν και οι καθηγητές. Με βάση τις ίδιες πηγές, ανά πενταετία οι καθηγητές θα αξιολογούνται από ξένους κριτές βάσει διεθνών κριτηρίων, αντιμετωπίζοντας μάλιστα και «ποινές» σε περίπτωση συνεχούς αποτυχίας. Παράλληλα, θα γίνουν πιο αυστηρές οι διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης των καθηγητών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν φαινόμενα «οικογενειοκρατίας» στα ΑΕΙ. Και σε αυτή την περίπτωση, αναμένεται να υιοθετηθεί η διεθνής πρακτική, με τη συμμετοχή στα εκλεκτορικά σώματα μελών, προερχόμενα από διαφορετικά πανεπιστήμια της Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού.

Βασική φιλοσοφία του νομοσχεδίου παραμένει, βεβαίως, η ριζική αλλαγή στον τρόπο διοίκησης των πανεπιστημίων με τη θεσμοθέτηση Συμβουλίου, στο οποίο θα μετέχουν διδάσκοντες, εξωπανεπιστημιακοί και εκπρόσωπος των φοιτητών. Ο θεσμός του Συμβουλίου εφαρμόζεται στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης και μόνο στην Ελλάδα και τη Ρουμανία η διοίκηση των πανεπιστημίων εξακολουθεί να ασκείται κατ' αποκλειστικότητα από τον πρότανη και τα μέλη της Συγκλήτου. Οι βασικοί άξονες του νέου μοντέλου διακυβέρνησης των ΑΕΙ προβλέπει τα εξής:

Σε κάθε πανεπιστήμιο και ΤΕΙ θα θεσμοθετηθεί συμβούλιο ιδρύματος, το οποίο θα έχει εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες. Ανάλογα με το μέγεθος του ιδρύματος, τα μέλη του Συμβουλίου μπορεί να είναι από 9 ή 11 ή 13 ή το ανώτατο 15.

Την πλειοψηφία στο Συμβούλιο θα έχουν καθηγητές του ιδρύματος, οι οποίοι θα εκλέγονται από όλα τα μέλη ΔΕΠ, καθώς και φοιτητές. Ο ρόλος των φοιτητικών παρατάξεων θα περιοριστεί και στο Συμβούλιο θα συμμετέχει εκπρόσωπος των φοιτητών ο οποίος θα εκλέγεται από το φοιτητικό σύλλογο της σχολής.

Καθηγητές και φοιτητές θα έχουν την πλειοψηφία στο Συμβούλιο του ιδρύματος και θα επιλέγουν τα εξωτερικά του μέλη, άτομα που θα έχουν διακριθεί στον επαγγελματικό και κοινωνικό στίβο.

Για τη θέση του πρότανη θα γίνεται δημόσια προκήρυξη και η τελική επιλογή θα γίνεται (με ψηφοφορία) από το Συμβούλιο. Επίσης, το Συμβούλιο θα επιλέγει τον αντιπρότανη, που θα είναι απαραίτητως καθηγητής στο ίδρυμα. Οι ακαδημαϊκές υποθέσεις παραμένουν στην αρμοδιότητα του πρότανη και της συγκλήτου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

Ριζικές αλλαγές δρομολογούνται και στον τομέα της χρηματοδότησης. Τα ΑΕΙ θα χρηματοδοτούνται από την πολιτεία βάσει προγραμματικών συμφωνιών. Μέρος της χρηματοδότησης (περίπου 5%) θα συνδέεται με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και θα κατανέμεται με βάση δείκτες, όπως αριθμός αποφοίτων, αριθμός αλλοδαπών φοιτητών, βραβεία.

Παράλληλα, θα καταργηθούν οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), που σήμερα διαχειρίζονται τα κονδύλια που παίρνει κάθε ΑΕΙ από ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα. Η ευθύνη θα περάσει σε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ), που θα δημιουργηθεί σε κάθε πανεπιστήμιο και ΤΕΙ. Το ΝΠΙΔ θα διαχειρίζεται, επίσης, ζητήματα αξιοποίησης της περιουσίας των ιδρυμάτων.

Νέα φιλοσοφία

«Καλλικράτης» στα ΑΕΙ

Στόχος του υπουργείου Παιδείας είναι ο νέος νόμος πλαίσιο, αφού ψηφιστεί στη Βουλή, να αρχίσει να εφαρμόζεται από τη

νέα ακαδημαϊκή χρονιά (2011-2012). Θα ακολουθήσει ο νέος χωροταξικός και θεματικός σχεδιασμός για την τριτοβάθμια εκπαίδευση με συγχωνεύσεις και καταργήσεις ΑΕΙ. Το πρώτο βήμα έγινε με το «κλείσιμο», ουσιαστικά, 25 τμημάτων ΑΕΙ (εκ των οποίων 24 σε περιφερειακά ΤΕΙ και 1 σε Πανεπιστήμιο) τα οποία από φέτος δεν θα δεχθούν νέους φοιτητές. Φαίνεται πως, η μέθοδος αυτή θα ακολουθηθεί και σε άλλα τμήματα από τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά, με τις εισηγήσεις που δέχεται το υπουργείο Παιδείας να προκρίνουν το σενάριο της δραστηκής μείωσης, τουλάχιστον κατά 30%, του αριθμού των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.

Σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν 22 πανεπιστήμια και 18 ΤΕΙ με περισσότερα από 550 τμήματα, στην πλειονότητα των οποίων (έως και στο 60%) παρατηρούνται αλληλοκαλύψεις αντικειμένων.

Στο νομοσχέδιο του υπουργείου Παιδείας επιβεβαιώνεται, επίσης, η αλλαγή του τρόπου εισαγωγής των αποφοίτων λυκείων στα ΑΕΙ. Πλέον θα εισάγονται σε σχολές -που θα αποτελούν τη βασική ακαδημαϊκή μονάδα αντί του τμήματος σήμερα- και μετά το πρώτο έτος, οι εισακτέοι θα ακολουθούν τις διαφορετικές κατευθύνσεις σπουδών κάθε σχολής. Για την εισαγωγή στα ΑΕΙ θα μετρούν, επίσης, και οι επιδόσεις των τάξεων του Λυκείου, ενώ τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα θα μειωθούν από έξι σε τέσσερα. Το νέο σύστημα θα εφαρμοστεί πρώτη φορά τη σχολική χρονιά 2013-2014.

- **25** τμήματα ΑΕΙ (24 σε περιφερειακά ΤΕΙ και 1 σε πανεπιστήμιο) έκλεισαν φέτος
- **22** πανεπιστήμια και 18 ΤΕΙ με περισσότερα από 550 τμήματα λειτουργούν στη χώρα, στην πλειονότητα των οποίων (έως και στο 60%) παρατηρούνται αλληλοκαλύψεις αντικειμένων
- **4** θα μείνουν από τα 6 τα πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα για την εισαγωγή στα ΑΕΙ. Παράλληλα θα μετρούν, επίσης, και οι επιδόσεις των τάξεων του Λυκείου